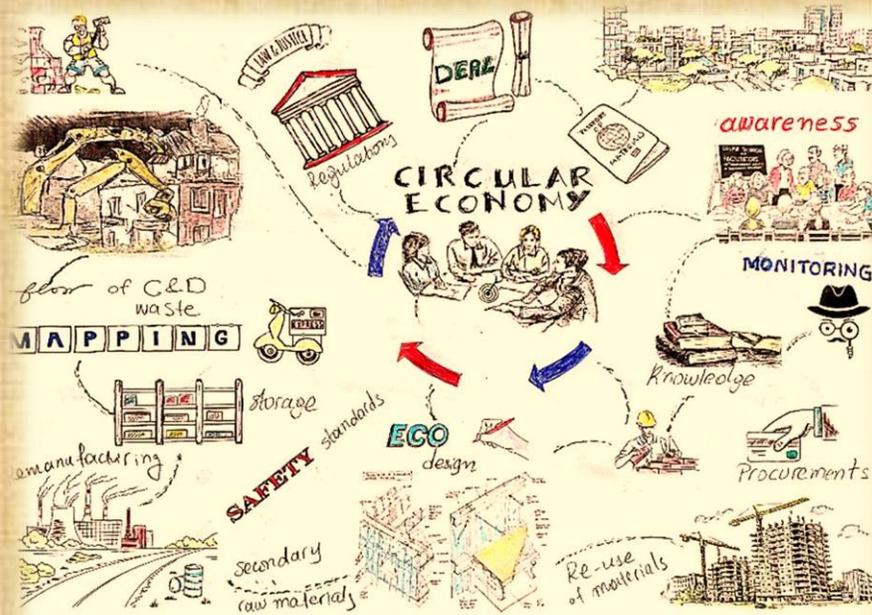

Κυκλική οικονομία

Δρ. Χαρίκλεια Μινώτου

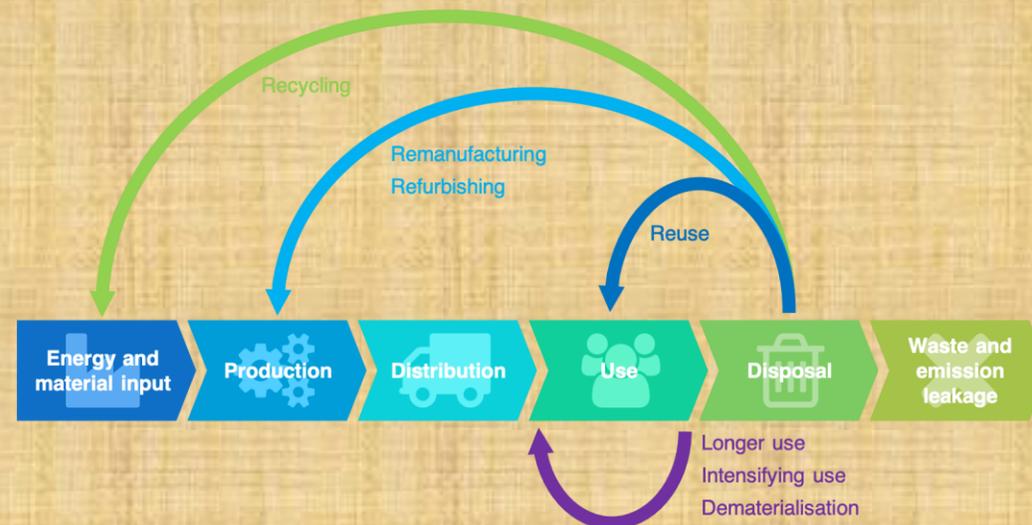

©Eleni Feleki, for URBACT URGE network

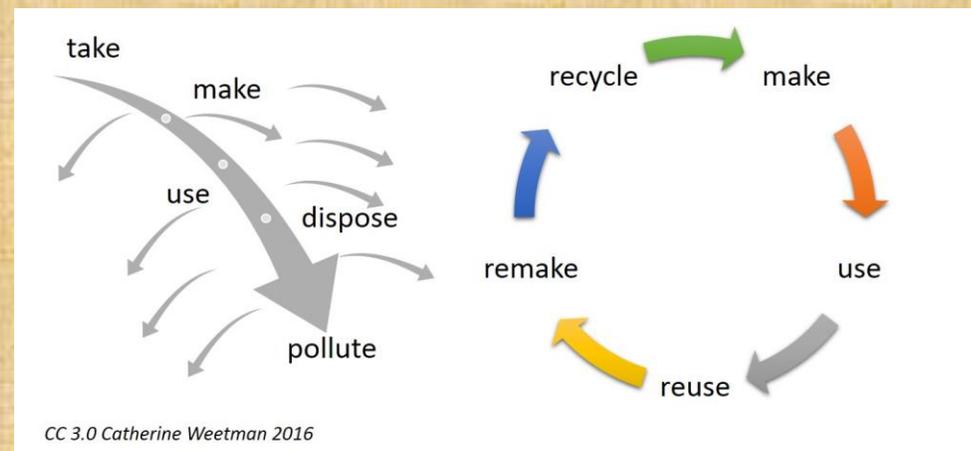
Κυκλική οικονομία

- Η **κυκλική οικονομία** είναι ένα οικονομικό σύστημα που "αντιπροσωπεύει αλλαγή του παραδείγματος με τον τρόπο που η ανθρώπινη κοινωνία συνδέεται με τη φύση και αποσκοπεί στην πρόληψη της εξάντλησης των πόρων, της στενής δέσμης ενέργειας και υλικών και στη διευκόλυνση της βιώσιμης ανάπτυξης."
- Αποσκοπεί στην εξάλειψη των αποβλήτων και τη συνεχή χρήση των πόρων. Τα κυκλικά συστήματα χρησιμοποιούν τη συντήρηση, την επαναχρησιμοποίηση/αναδιανομή, την ανακαίνιση/ανακατασκευή και την ανακύκλωση για τη δημιουργία ενός συστήματος κλειστού βρόχου, ελαχιστοποιώντας τις εισροές πόρων και τη δημιουργία αποβλήτων, ρύπανσης και εκπομπών άνθρακα

Κυκλική οικονομία

- Η κυκλική οικονομία στοχεύει στη διατήρηση των προϊόντων, του εξοπλισμού και της υποδομής για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, βελτιώνοντας έτσι την παραγωγικότητα αυτών των πόρων.
- Τα απόβλητα υλικά και η ενέργεια πρέπει εκ νέου να γίνουν εισροές για άλλες διεργασίες μέσω αξιοποίησης αποβλήτων: είτε ως συστατικό είτε ως ανακτημένος πόρος για άλλη βιομηχανική διαδικασία ή ως αναγεννητικοί πόροι για τη φύση (π.χ. κομπόστ).
- Αυτή η αναγεννητική προσέγγιση έρχεται σε αντίθεση με την παραδοσιακή γραμμική οικονομία, η οποία έχει μια γραμμική ροή αγαθών γνωστή και ως "take-make-waste" (προμήθεια, παρασκευή, απόρριψη).

Ειδικότερα

- Η κυκλική οικονομία είναι ένα παραγωγικό και καταναλωτικό μοντέλο που αποσκοπεί στην αύξηση της αποδοτικότητας των πρώτων υλών, μέσω της χρήσης των υλικών για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, με παράλληλη ελαχιστοποίηση της χρήσης φυσικών πόρων
- Η κυκλική ανάπτυξη είναι ένα μοντέλο οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής παραγωγής και κατανάλωσης που στοχεύει στην οικοδόμηση μιας βιώσιμης κοινωνίας με βάση ένα κυκλικό μοντέλο. Στοχεύει στην ανάπτυξη ανακυκλώσιμων και βιώσιμων πόρων για την προστασία της κοινωνίας από τα απόβλητα. Ο σκοπός είναι να είναι σε θέση να σχηματίσει ένα μοντέλο που δεν είναι πλέον γραμμικό και άπληστο αλλά κυκλικό. Αυτή η νέα μορφή κοινωνίας βασίζεται στην αρχή της κυκλικής οικονομίας. Ο στόχος είναι να δοθεί η δυνατότητα στις οικονομίες και τις κοινωνίες γενικότερα να γίνουν πιο αυτόνομες, βιώσιμες και συντονισμένες με το ζήτημα των περιβαλλοντικών πόρων.
- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ορίζει την κυκλική οικονομία ως "ένα μοντέλο παραγωγής και κατανάλωσης, το οποίο περιλαμβάνει την ανταλλαγή, εκμίσθωση, επαναχρησιμοποίηση, επισκευή, ανακαίνιση και ανακύκλωση των υπαρχόντων υλικών και προϊόντων όσο το δυνατόν περισσότερο προκειμένου να παραταθεί ο κύκλος ζωής τους. Στην πράξη, η κυκλική οικονομία υποδηλώνει τη μείωση των αποβλήτων στο ελάχιστο δυνατό επίπεδο. Όταν ένα προϊόν φτάνει στο τέλος της ζωής του, τα υλικά κατασκευής του διατηρούνται μέσα στην οικονομία με οποιοδήποτε δυνατό τρόπο για να χρησιμοποιηθούν ξανά και ξανά, δημιουργώντας προστιθέμενη αξία στο προϊόν."

Αρχές κυκλικής οικονομίας

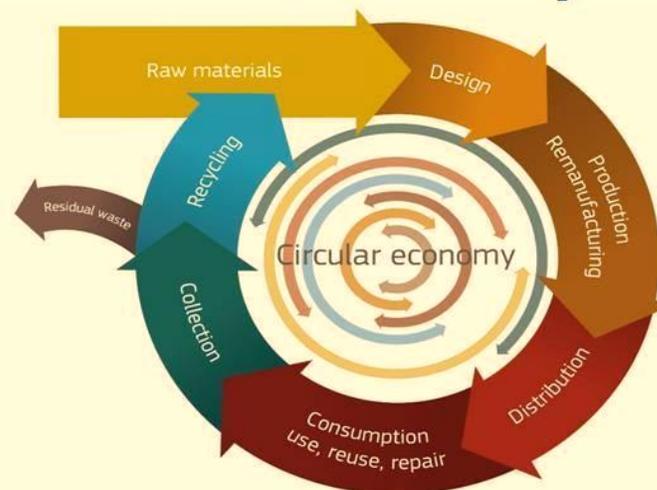
Αρχή 3R & Αρχή 6R

- 3R: reduce, reuse, recycle (ελαττώνω, επαναχρησιμοποιώ, ανακυκλώνω)
- 6R: reuse, recycle, redesign, remanufacture, reduce, recover (επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση, επανασχεδιασμός, ανακατασκευή, ελαχιστοποίηση, ανάκτηση)
- Ο όρος "κυκλική οικονομία" είναι ένας γενικός όρος για τις δραστηριότητες ελαχιστοποίησης, επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης που διεξάγονται κατά τη διαδικασία παραγωγής, κυκλοφορίας και κατανάλωσης

From a linear economy ...

.. To a circular economy

Κυκλική οικονομία

- Άρα

Η κυκλική οικονομία είναι μια οικονομική έννοια που συνδέεται με τη [βιώσιμη ανάπτυξη](#) και την [πράσινη οικονομία](#), αλλά προχωρά πέρα από αυτές.

- Αντί να στοχεύει μόνο στο να μειώσει τον οικολογικό αντίκτυπο των βιομηχανιών και την ποσότητα των αποβλήτων παράλληλα στοχεύει στην παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών εστιάζοντας στη βιώσιμη διαχείριση των πρώτων υλών και των πηγών ενέργειας.
- Ως κύριος στόχος της είναι να καταστεί η οικονομία όσο το δυνατόν πιο κυκλική, εισάγοντας νέες διαδικασίες και λύσεις για τη βελτιστοποίηση των πόρων και για τη χρήση και την απόρριψη.

Η κυκλική οικονομία ως καταλύτης ανάπτυξης

**ΟΡΘΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ**

**ΕΝΙΣΧΥΣΗ
ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ
ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΩΝ
ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ**

**ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ
ΕΠΞΕΡΓΑΣΜΕΝΩΝ
ΥΓΡΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ**

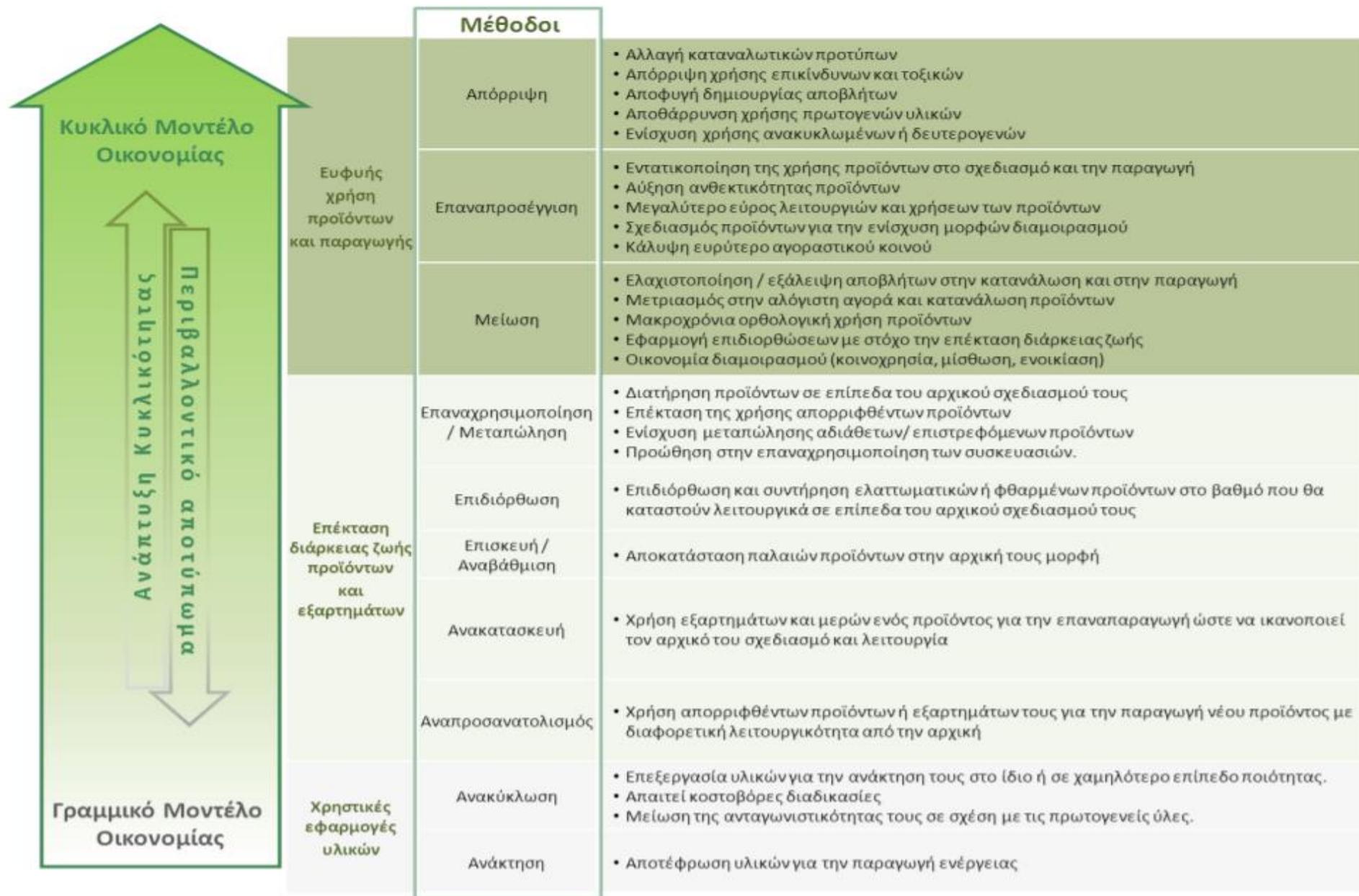

**ΠΡΟΩΘΗΣΗ
ΤΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ**

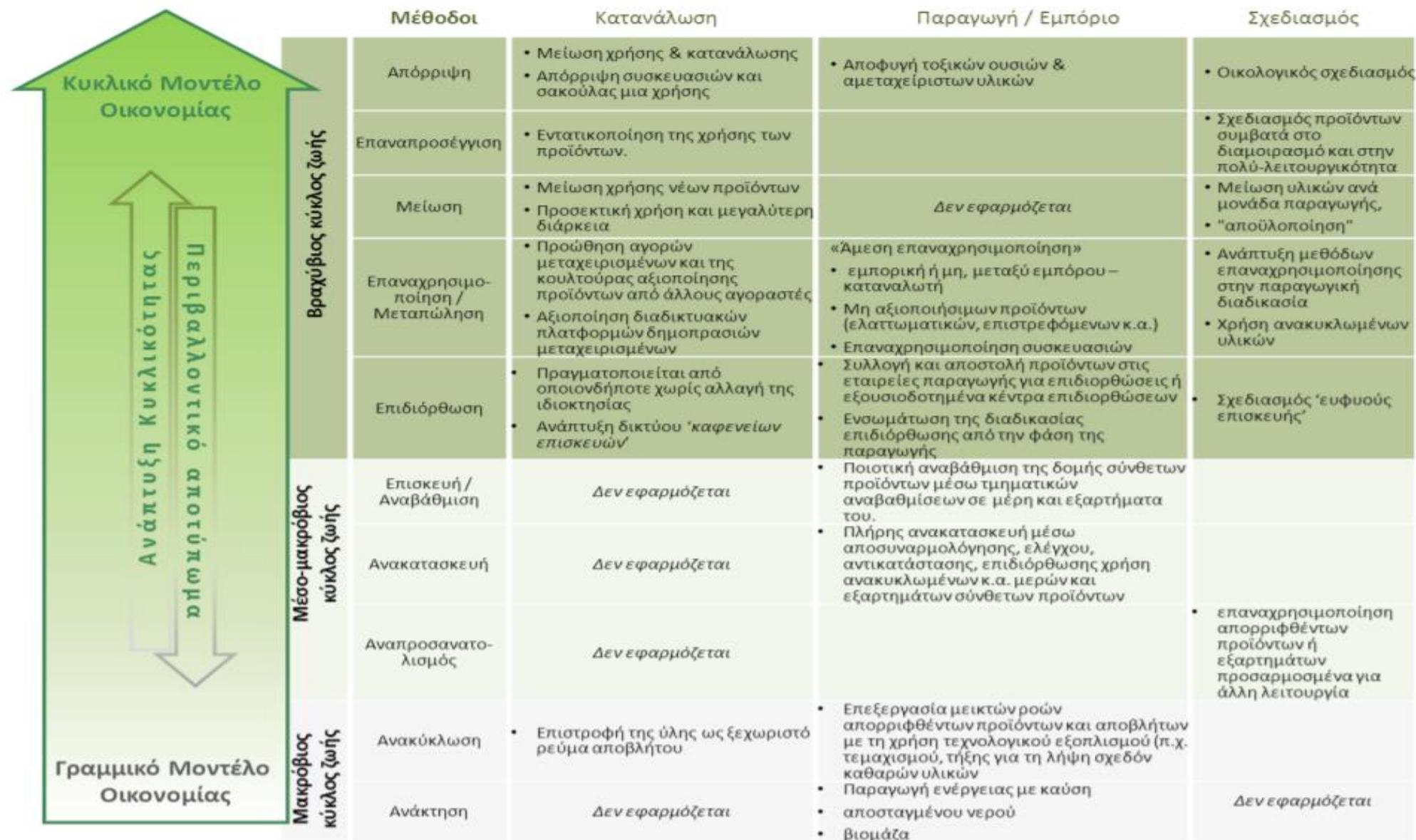

**ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ
ΚΥΚΛΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ**

Εικόνα 2: Μέθοδοι Κ.Οι και η ιεράρχηση τους.

Εικόνα 3: Αξιοποίηση των Στρατηγικών σε επίπεδο κατανάλωσης, παραγωγής και σχεδιασμού

Ιστορία

- Η ιδέα της κυκλικής ροής υλικών και ενέργειας εμφανίστηκε το 1966, στην εργασία του αμερικανού οικονομολόγου Kenneth Boulding:
- Η κλειστή γη του μέλλοντος απαιτεί οικονομικές αρχές που είναι κάπως διαφορετικές από εκείνες της ανοιχτής γης του παρελθόντος. Η κλειστή οικονομία του μέλλοντος θα μπορούσε να ονομαστεί «οικονομία διαστημόπλοιου», στην οποία η γη έχει γίνει ένα ενιαίο διαστημόπλοιο, χωρίς απεριόριστα αποθέματα πόρων, είτε για εξόρυξη είτε για ρύπανση, και στην οποία, επομένως, ο άνθρωπος πρέπει να βρει τη θέση του σε ένα **κυκλικό οικολογικό σύστημα** που είναι ικανό για συνεχή αναπαραγωγή υλικών, παρόλο που δεν θα μπορεί να έχει εισροές ενέργειας
- **Οι πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα της κυκλικής οικονομίας οδηγούν και επικεντρώνονται στην ανάδειξη της κυκλικής οικονομίας ως πρότυπο μοντέλο και στη σχέση της με την αειφόρο ανάπτυξη**

Η κυκλική οικονομία μπορεί να ενισχύσει την παραγωγικότητα των πόρων της Ευρώπης, να μειώσει την εξάρτηση από μη ανανεώσιμους πόρους και κρίσιμες πρώτες ύλες, να εξοικονομήσει κόστος και να δημιουργήσει θέσεις εργασίας. Στηρίζεται στην βελτιστοποίηση της χρήσης των πόρων, στην επέκταση του κύκλου ζωής των προϊόντων και στο μοντέλο της βιομηχανικής συμβίωσης. **Επιδιώκει και ενθαρρύνει την χρήση δευτερογενών υλικών και αποβλήτων ως παραγωγικών πόρων και χρήσιμων υλικών**, προσδίδοντας μια αειφορική διάσταση στο παραγωγικό μοντέλο.

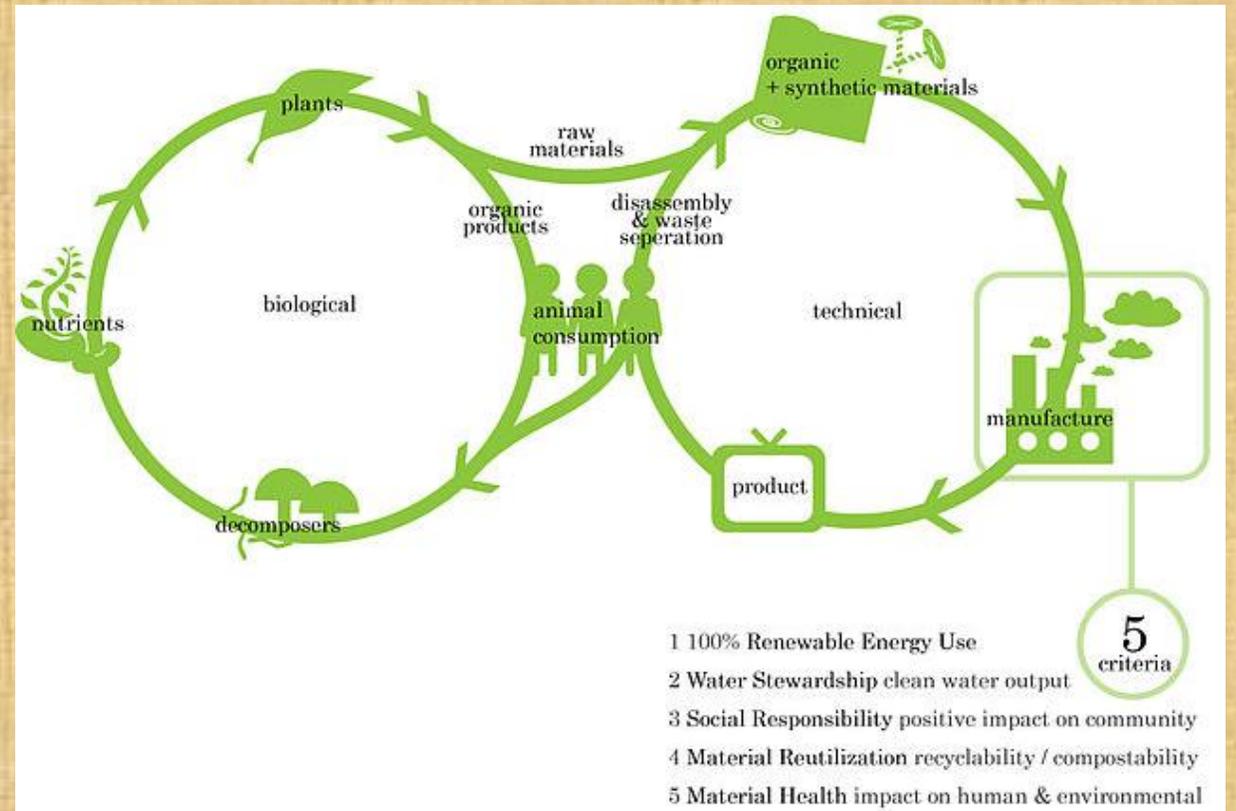
circular economy

γραμμική οικονομία

βιώσιμη ανάπτυξη

- Σε μία κυκλική οικονομία είναι σημαντικό να επιτευχθεί η μείωση της ποσότητας αποβλήτων, η αύξηση της ανακύκλωσης, η επιδιόρθωση και επαναχρησιμοποίηση προϊόντων, η δημιουργία αγοράς δευτερογενών υλικών και αποβλήτων ως παραγωγικών πόρων, η χρήση εναλλακτικών καυσίμων, η μείωση χρησιμοποίησης επικίνδυνων ουσιών, η προώθηση της κυκλικότητας στις παραγωγικές διαδικασίες και άλλα.
- Τα αναμενόμενα οφέλη της Κυκλικής Οικονομίας με βάση ευρωπαϊκά στατιστικά στοιχεία εντυπωσιάζουν: **μείωση των εκπομπών του θερμοκηπίου από 2% έως 4%, εξοικονόμηση 600 δισ. ευρώ για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, που ισοδυναμεί με το 6%-8% του κύκλου εργασιών τους, δημιουργία άνω των 2 εκατομμυρίων θέσεων εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ανάπτυξη έως 6% και μεγάλη εξοικονόμηση πόρων με δεδομένο ότι σήμερα το 80% των προϊόντων μετατρέπονται σε απόβλητα μέσα στους πρώτους 6 μήνες από τη διάθεσή τους στην αγορά.**

Εθνική Στρατηγική για την Κυκλική Οικονομία

- Το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας δημοσίευσε το Δεκέμβριο 2018 την [Εθνική Στρατηγική για την Κυκλική Οικονομία](#) με σκοπό την επιτάχυνση των δράσεων για την προώθηση της κυκλικής οικονομίας και την απελευθέρωση αναπτυξιακού δυναμικού. Η υιοθέτηση πολιτικών που θα προωθήσουν τη μετάβαση στην κυκλική οικονομία συμβάλει στη βιώσιμη ανάπτυξη, στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας και στη δημιουργία θέσεων εργασίας. Το επόμενο βήμα περιλαμβάνει την συγκεκριμενοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής μέσω της έκδοσης του Οδικού Χάρτη που θα αφορά στο Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία με τετραετή διάρκεια και συγκεκριμένες δράσεις, οι οποίες κατανέμονται σε 5 βασικούς Άξονες.

Εθνική Στρατηγική για την Κυκλική Οικονομία

- Σαν βασικοί Άξονες ανάπτυξης δράσεων καταγράφονται οι εξής:
 1. Δράσεις για Βιώσιμη Παραγωγή και βιομηχανική πολιτική, π.χ. οικολογικός σχεδιασμός, οικολογική πιστοποίηση, βιομηχανική συμβίωση, φορολογικές απαλλαγές
 2. Δράσεις για βιώσιμη κατανάλωση, π.χ. προώθηση πράσινων δημόσιων συμβάσεων, υπηρεσίες επισκευής, επαναχρησιμοποίησης
 3. Δράσεις για λιγότερα απόβλητα με μεγαλύτερη αξία, π.χ. χρηματοδοτικά προγράμματα για πρόληψη, θεσμικό πλαίσιο για πρόληψη
 4. Οριζόντιες δράσεις, π.χ. εθνικό παρατηρητήριο, εθελοντικές συμφωνίες, συντονιστικό όργανο, δείκτες
 5. Δράσεις για συγκεκριμένες κατηγορίες προϊόντων, π.χ. πλαστικά προϊόντα μιας χρήσης.

ΕΕ και Κυκλική Οικονομία

- Το 2006, η [Ευρωπαϊκή Ένωση](#) ασχολείται με ζητήματα περιβαλλοντικής μετάβασης μετατρέποντάς τα σε οδηγίες και κανονισμούς, όπως η [οδηγία-πλαίσιο 2009/125/ΕΚ](#) για τον οικολογικό σχεδιασμό, η [οδηγία-πλαίσιο 2008/98/ΕΚ](#) για τα απόβλητα και ο [κανονισμός 1907/2006](#) για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH).
- Στις 17 Δεκεμβρίου 2012, η [Ευρωπαϊκή Επιτροπή](#) δημοσίευσε το "[Μανιφέστο για μια Ευρώπη με αποτελεσματική χρήση των πόρων](#)", το οποίο καλεί τις ηγεσίες των επιχειρήσεων, των συνδικάτων και της κοινωνίας των πολιτών να υποστηρίξουν το μετασχηματισμό σε μια κυκλική οικονομία, που θα προσφέρει έξοδο από την τρέχουσα κρίση προς την επαναβιομηχάνιση της ευρωπαϊκής οικονομίας με βάση τη βιώσιμη ανάπτυξη."
- Τον Ιούλιο του 2014, τέθηκε σε εφαρμογή ένα πρόγραμμα μηδενικών αποβλήτων για την κυκλική οικονομία^[30] και στις 2 Δεκεμβρίου 2015 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε μια φιλόδοξη δέσμη μέτρων για την κυκλική οικονομία.
- Στα πλαίσια της δέσμης αυτή τον Ιανουάριο 2018 ανακοινώθηκε μια νέα ευρωπαϊκή στρατηγική για την προστασία του πλανήτη και των πολιτών μας και για την ενίσχυση των βιομηχανιών μας.
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εκδώσει το Μάρτιο 2020 το [νέο Σχέδιο Δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κυκλική οικονομία](#), το οποίο αποτελεί έναν από τους κύριους πυλώνες της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Το νέο σχέδιο δράσης εστιάζει σε τομείς στους οποίους η χρήση πόρων είναι μεγάλη και το δυναμικό κυκλικότητας υψηλό όπως τα ηλεκτρονικά, οι μπαταρίες και τα οχήματα, οι συσκευασίες, τα πλαστικά, τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, οι κατασκευές και τα κτίρια, τα τρόφιμα, τα ύδατα και οι θρεπτικές ύλες.

ΕΕ και Κυκλική Οικονομία

- ▶ Οδηγία-πλαίσιο 2008/98/ΕΚ για τα απόβλητα, που ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με το Νόμο 4042/2012.
- ▶ Νέες Οδηγίες 2018/849/ΕΕ, 2018/850, 2018/851, 2018/852, 2018/853
- ▶ Στρατηγική «Ευρώπη 2020», που εντάσσει την εμβληματική πρωτοβουλία «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους»
- ▶ 7ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον (2013-2020). Μετατροπή της Ε.Ε. σε μια πράσινη, ανταγωνιστική οικονομία χαμηλών επιπέδων εκπομπών CO₂ και αποδοτικής χρήσης των πόρων. Κυκλική οικονομία.
- ▶ Χάρτης πορείας για την αποδοτικότητα των πόρων (έως 2020). **Μετατροπή αποβλήτων σε πόρο.**

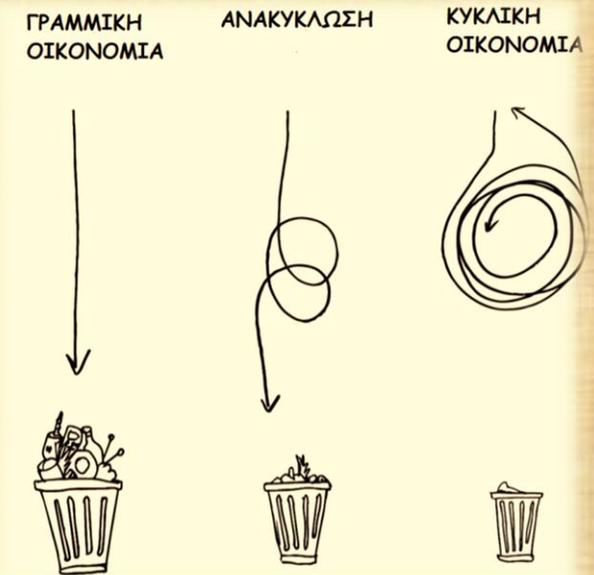
Ελλάδα και κυκλική οικονομία

- Τον Οκτώβριο 2020 ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία (ΕΕ) 2019/904 για τη μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων μιας χρήσης στο περιβάλλον.
- Το Μάρτιο 2021 τέθηκε σε δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση το Νέο Σχέδιο Δράσης της Ελλάδας για την Κυκλική Οικονομία – Οδικός Χάρτης. Το σχέδιο περιλαμβάνει δράσεις για βιώσιμη παραγωγή και βιομηχανική πολιτική, δράσεις για βιώσιμη κατανάλωση, δράσεις για λιγότερα απόβλητα με μεγαλύτερη αξία, οριζόντιες δράσεις και ειδικές δράσεις για βασικά προϊόντα που πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά προτεραιότητα.

Κυκλική οικονομία στις πόλεις

- Στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης του αστικού θεματολογίου της ΕΕ για την κυκλική οικονομία, οι πόλεις, οι χώρες της ΕΕ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιδιώκουν να εντοπίσουν καινοτόμες λύσεις για να ενθαρρύνουν την επαναχρησιμοποίηση, την επισκευή, την ανανέωση και την ανακύκλωση των υφιστάμενων υλικών και προϊόντων.
- **Ευκαιρίες χρηματοδότησης και συμβουλές**
- Προγράμματα και ευκαιρίες χρηματοδότησης
- Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ)
- Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ)
- Ευρωπαϊκή Πύλη Επενδυτικών Έργων
- Αστικές καινοτόμες δράσεις (UIA)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Συνδέοντας, δημιουργώντας και διατηρώντας την αξία

© iStockphoto.com/Waveformmedia Ltd

https://www.cea.org.cy/wp-content/uploads/2018/07/kikliki_oikonomia.pdf

Πολιτική στήριξης της μετάβασης

Η τόνωση της κυκλικής οικονομίας απαιτεί εκτεταμένη πολιτική υποστήριξη σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Καθώς διαδίδονται παγκόσμια οι αλυσίδες προσφοράς, κρίσιμη είναι και η διάσταση της διεθνούς πολιτικής. Η μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία είναι θεμελιώδες στοιχείο του οράματος που προσδιόρισαν η ΕΕ και τα κράτη μέλη στο 7ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον*:

«Η ευμάρεια που απολαμβάνουμε και το υγιεινό περιβάλλον στο οποίο ζούμε οφείλονται σε μια καινοτόμο και κυκλική οικονομία, όπου δεν γίνονται σπατάλες και όπου διασφαλίζεται η αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων, και η βιοποικιλότητα προστατεύεται, αποτιμάται και αποκαθίσταται με τρόπους που ενισχύουν την ανθεκτικότητα της κοινωνίας μας.»

Η ΕΕ έχει ήδη αναλάβει δράση προς αυτή την κατεύθυνση. Έχει καταρτιστεί μια ιεραρχία των αποβλήτων, που δίνει προτεραιότητα στη μείωση και την ανακύκλωση των αποβλήτων. Η πολιτική αναφορικά με τις χημικές ουσίες έχει στόχο τη σταδιακή κατάργηση τοξικών ουσιών που εμπνέουν πολύ μεγάλη ανησυχία. Τα έργα που αφορούν στην κυκλική οικονομία υποστηρίζονται με Ευρωπαϊκή χρηματοδότηση. Οι πρωτοβουλίες Πράσινων Δημόσιων Προμηθειών των δημόσιων φορέων τονώνουν τη ζήτηση για πιο οικολογικά προϊόντα και υπηρεσίες, και ενθαρρύνουν την υιοθέτηση αντίστοιχων επιλογών από τις επιχειρήσεις. Αντίστοιχα, η Οδηγία για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού για προϊόντα συνδεδεμένα με την κατανάλωση ενέργειας - όπως οι οικιακές συσκευές και τα διπλά τζάμια - βοηθά τις εταιρίες να αναπτύξουν καινοτόμα προϊόντα με μικρότερο περιβαλλοντικό αντίκτυπο.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα συνεχίσει να εργάζεται προς την κατεύθυνση ενός πλαισίου διευκόλυνσης της κυκλικής οικονομίας, το οποίο θα συνδυάζει κανονισμούς, μέσα βασισμένα στην αγορά, έρευνα και καινοτομία, κίνητρα, ανταλλαγή πληροφοριών, και στήριξη για τις εθελοντικές προσεγγίσεις σε βασικούς τομείς. Προκειμένου να συνδυάσει όλα αυτά τα στοιχεία και να τα συνδέσει με την ατζέντα αποδοτικής χρήσης των πόρων, η EREP ζήτησε από την ΕΕ να ορίσει έναν στόχο, ο οποίος θα εξασφαλίζει αύξηση της παραγωγικότητας των πόρων περισσότερο από 30% έως το 2030.

Αειφόρες καταναλωτικές επιλογές

Οι επιλογές κατανάλωσης που είναι αειφόρες θα πρέπει να γίνουν ευκολότερες - πιο προσβάσιμες, ελκυστικές και οικονομικές - για όλους τους καταναλωτές. Οι αποφάσεις των καταναλωτών επηρεάζονται από διάφορους παράγοντες, όπως μεταξύ άλλων τη συμπεριφορά άλλων ανθρώπων, τον τρόπο που λαμβάνουν πληροφορίες ή συμβουλές, ή το άμεσο κόστος και τα οφέλη των επιλογών τους. Η συμπεριφορά των ανθρώπων μπορεί επίσης να επηρεαστεί από αλλαγές στο χώρο εργασίας ή τις υποδομές που τους περιβάλλουν, όπως η διευκόλυνση της χρήσης ποδηλάτου αντί αυτοκινήτου, και η προώθηση αειφόρων τρόπων ζωής. Τέτοιοι παράγοντες μπορεί να συμβάλλουν σε μια κρίσιμη μετάβαση στον τρόπο σκέψης - από «καταναλωτής» σε «χρήστης», από «ιδιοκτήτης» σε «συμμέτοχος», και να δημιουργήσουν περισσότερη ζήτηση για υπηρεσίες που συνδέονται με τη μίσθωση, την κοινή χρήση, την ανταλλαγή, την επισκευή και τη ανακατασκευή προϊόντων.

Γραμμική

Πρώτες ύλες

Παραγωγή

Διανομή

V

Ευρεία συμμετοχή όλων των τμημάτων της κοινωνίας

Η γρήγορη ανάληψη των ευκαιριών - και η αντιμετώπιση των προκλήσεων - της κυκλικής οικονομίας εξαρτάται από τη διευρυμένη υποστήριξη της από την κοινωνία. Η συμμετοχή των ΜΚΟ, των επιχειρηματικών και καταναλωτικών οργανώσεων, των συνδικάτων, του ακαδημαϊκού κόσμου, των ερευνητικών ιδρυμάτων και άλλων ενδιαφερόμενων είναι άκρως απαραίτητη σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης. Όλοι αυτοί οι φορείς μπορούν να λειτουργήσουν ως **μοχλοί διευκόλυνσης, ηγεσίας και πολλαπλασιασμού** κατά τη μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία. Απαιτείται επίσης δράση προκειμένου να κοινοποιηθούν οι ιδέες και τα οφέλη της κυκλικής οικονομίας στους πολίτες στην καθημερινή ζωή τους - στο χώρο εργασίας, στα σχολεία, στις τοπικές κοινωνίες. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τα ψηφιακά μέσα μπορούν να κινητοποιήσουν πολυάριθμους καταναλωτές γύρω από τα νέα κυκλικά προϊόντα και τις υπηρεσίες.

Οικονομία

Κατανάλωση

Απόβλητα

S

Προκλήσεις

Αυτή η μετάβαση προς την κυκλική οικονομία υποστηρίζεται πλέον από ολοένα και μεγαλύτερο αριθμό πολιτικών και πρωτοβουλιών. Ωστόσο, συνεχίζουν να υφίστανται συγκεκριμένα πολιτικά, κοινωνικά, οικονομικά και τεχνολογικά εμπόδια στην ευρύτερη υλοποίηση και ανάληψη:

- Οι εταιρίες συχνά στερούνται της ευαισθητοποίησης, γνώσης ή ικανότητας που απαιτείται για την αναζήτηση κυκλικών οικονομικών λύσεων.
- Τα υφιστάμενα συστήματα, οι υποδομές, τα επιχειρηματικά μοντέλα και η τεχνολογία συχνά «κλειδώνουν» την οικονομία σε ένα γραμμικό μοντέλο.
- Οι επενδύσεις σε μέτρα για τη βελτίωση της αποδοτικότητας, ή σε καινοτόμα επιχειρηματικά μοντέλα, παραμένουν ανεπαρκείς καθώς θεωρούνται επισφαλείς και πολύπλοκες.

- Η ζήτηση για αειφόρα προϊόντα και υπηρεσίες ενδέχεται να παραμείνει χαμηλή, ιδιαίτερα όταν προϋποθέτει αλλαγές συμπεριφοράς.
- Οι τιμές συχνά δεν αντανακλούν το πραγματικό κόστος της χρήσης πόρων και ενέργειας για την κοινωνία.
- Η πολιτική ώθηση για τη μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία δεν είναι αρκετά ισχυρή και συνεπής.

Ευκαιρίες

Τα μέτρα όπως ο βελτιωμένος οικολογικός σχεδιασμός και η πρόληψη και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων μπορούν να επιφέρουν καθαρή εξοικονόμηση έως και 604 δις € για τις επιχειρήσεις σε ολόκληρη την ΕΕ, που αντιστοιχεί στο 8% του ετήσιου κύκλου εργασιών τους, μειώνοντας παράλληλα τις συνολικές ετήσιες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά 2-4%⁵. Συνολικά, η υλοποίηση πρόσθετων μέτρων για την αύξηση της παραγωγικότητας των πόρων κατά 30% έως το 2030 μπορεί να ενισχύσει το ΑΕΠ κατά σχεδόν 1%, δημιουργώντας ταυτόχρονα πάνω από 2 εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας σε ένα σενάριο κοινής πρακτικής⁶.

Οι Ευρωπαίοι Πολίτες είναι πεπεισμένοι ότι υπάρχει ισχυρή θετική σύνδεση ανάμεσα στην ανάπτυξη, την απασχόληση και την αποδοτική χρήση των πόρων. Μία πρόσφατη δημοσκόπηση του **Ευρωβαρόμετρου**⁷ αποκάλυψε ότι σημαντική πλειοψηφία των πολιτών πιστεύει ότι ο αντίκτυπος της πιο αποδοτικής χρήσης των πόρων θα είχε θετικές επιπτώσεις στην ποιότητα ζωής στη χώρα τους (86%), στην οικονομική ανάπτυξη (80%), καθώς και στις ευκαιρίες απασχόλησης (78%). Επιπλέον, βλέπουν τη μείωση και την ανακύκλωση αποβλήτων, τόσο στο σπίτι (51%) όσο και στη βιομηχανία και τον κατασκευαστικό κλάδο (51%), ως τον σημαντικότερο τρόπο ενίσχυσης της αποδοτικής χρήσης των πόρων.

Πχ για τη συλλογή απορριμμάτων

Το 1407 θεσπίστηκε νόμος στη Βρετανία σύμφωνα με τον οποίο οι πολίτες ήταν υποχρεωμένοι να κρατούν τα σκουπίδια μέσα στο σπίτι μέχρι να τα πάρουν οι εργάτες ("rakers") οι οποίοι τα πουλούσαν ως κομπόστ ή τα έθαβαν στα έλη του Essex. Αυτή ήταν η πρώτη προσπάθεια στη Βρετανία για τη διαχείριση και τον έλεγχο των αποβλήτων. Δεν ήταν ιδιαίτερα επιτυχής, όμως αποτέλεσε μια αρχή [74].

Εικόνα 16 Συλλογή απορριμμάτων

Οι βασικοί εμπλεκόμενοι στη διαχείριση των αποβλήτων μπορεί να είναι :

- Όργανα της διοίκησης και της κυβέρνησης,
- Παραγωγοί αποβλήτων,
- Βιομηχανίες διαχείρισης αποβλήτων,
- Μεταφορείς,
- Σύμβουλοι – Μηχανικοί,
- Πανεπιστήμια και εκπαιδευτικά κέντρα,
- Πάροχοι τεχνολογίας,
- Διεθνείς οργανισμοί και προγράμματα,
- Μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ),
- Μη Κερδοσκοπικοί Οργανισμοί (ΜΚΟ),
- Σχεδιαστές προϊόντων,
- Καταναλωτικές οργανώσεις.

Περιπτώσεις μελέτης Wrap campaigns

WRAP was established as a not-for-profit company in 2000 and became a charity in 2014.

Περιπτώσεις μελέτης Patagonia

Άλλες βιώσιμες εκστρατείες της *Patagonia*, όπως το: «αγοράστε λιγότερα» (*Buy Less*) και: «μην αγοράσετε αυτό το μπουφάν» (*Do not Buy This Jacket*), είχαν θετικό αντίκτυπο στην ευαισθητοποίηση των πελατών για τη βιωσιμότητα.

Εικόνα 42 Καμπάνια της Patagonia: Μην αγοράζετε αυτό το Jacket

Η διαφημιστική εκστρατεία ήταν εμπνευσμένη από την τεράστια ανταπόκριση στην “προκλητική” διαφήμιση: *Do not Buy This Jacket*, η οποία ζήτησε από τους πελάτες να ξανασκεφτούν αν χρειάζονταν ένα καινούριο μπουφάν (Εικόνα 42). Η διαφήμιση: *Καλύτερο από καινούργιο (Better Than New)*, γιόρτασε τη μεταπόληση, των σε καλή κατάσταση μεταχειρισμένων, μακράς διάρκειας ζωής ενδυμάτων της *Patagonia*.

Η καμπάνια της Patagonia «αγοράστε λιγότερα» (*Buy Less*) είχε ως στόχο να ρωτήσει τον καταναλωτή, αν χρειάζεται πραγματικά ένα νέο παλτό αξίας εκατοντάδων δολαρίων. Έμμεσα, το μήνυμα έδειχνε στον πελάτη ότι θα μπορούσε να επισκευάσει και να συνεχίσει να χρησιμοποιεί το παλιό του παλτό, μάρκας *Patagonia*, αξίας \$700 που είχε ήδη, αντί να αγοράσει ένα νέο.

Η εταιρεία έχει επίσης δημιουργήσει μια σειρά από βίντεο που δείχνουν στους πελάτες πώς να επιδιορθώσουν οι ίδιοι τα προϊόντα της. Η νέα εκστρατεία της *Patagonia*: «Η Υπεύθυνη Οικονομία» (*The Responsible Economy*), ζητά από τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις να επανεξετάσουν τη δυνατότητα διαθέσεως για περισσότερο αποτελεσματική κατανομή των πόρων [222].

Περιπτώσεις μελέτης Puma

Σχήμα 6.30 Οι 10 στόχοι αειφορίας της PUMA

Περιπτώσεις μελέτης Nike

<https://www.nike.com/gr/viosimotita>

ΤΑ ΡΟΥΧΑ ΠΟΥ ΦΕΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΤΙΚΕΤΑ "ΒΙΩΣΙΜΑ ΥΛΙΚΑ" ΕΙΝΑΙ ΦΤΙΑΓΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ 50% ΑΝΑΚΥΚΛΩΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ. ΤΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ ΠΟΥ ΦΕΡΟΥΝ ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΕΤΙΚΕΤΑ ΕΙΝΑΙ ΦΤΙΑΓΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ 20% ΑΝΑΚΥΚΛΩΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΒΑΡΟΣ.

Βιωσιμότητα

Καινοτομία

Πώς να καθαρίσεις τα παπούτσια για τρέξιμο χωρίς να επιβαρύνεις τον πλανήτη

Θέλεις τα παπούτσια σου για τρέξιμο να διαρκέσουν περισσότερο; Ένα απλό καθάρισμα μπορεί να κάνει θαύματα. Ο Raj Mistry, σχεδιαστής ρούχων της Nike, εξηγεί πώς οι μικρές, καθημερινές πράξεις μπορούν...

Καινοτομία

Περισσότερα χιλιόμετρα: δώδεκα εύκοιοι τρόποι για να παρατείνεις τη διάρκεια ζωής των παπουτσιών για τρέξιμο

Οι δρομείς μοιράζονται συμβουλές για τα πρώτα βήματα στην απλή, καθημερινή φροντίδα του εξοπλισμού. Το καλύτερο από όλα είναι ότι αυτές οι συμβουλές μπορούν να βοηθήσουν τους δρομείς να μειώσουν τα...

Move to Zero

Ατενίζοντας πέρα από το 2025

Στον αγώνα κατά της κλιματικής αλλαγής, δημιουργούμε ιδανικότερες λύσεις για όλους τους αθλητές* και τον πλανήτη. Έχουμε θέσει μεγαλεπήβολους στόχους που βασίζονται σε επιστημονικά δεδομένα.

Περιπτώσεις μελέτης Nike

<https://www.nike.com/gr/viosimotita>

ΤΑ ΡΟΥΧΑ ΠΟΥ ΦΕΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΤΙΚΕΤΑ "ΒΙΩΣΙΜΑ ΥΛΙΚΑ" ΕΙΝΑΙ ΦΤΙΑΓΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ 50% ΑΝΑΚΥΚΛΩΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ. ΤΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ ΠΟΥ ΦΕΡΟΥΝ ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΕΤΙΚΕΤΑ ΕΙΝΑΙ ΦΤΙΑΓΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ 20% ΑΝΑΚΥΚΛΩΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΒΑΡΟΣ.

Βιωσιμότητα

Nike Air Max Terrascape Plus
Ανδρικό παπούτσι

179,99 €

Nike Blazer Mid '77 Next Nature
Γυναικείο παπούτσι

99,99 €

Nike Space Hippiie 04
Γυναικείο παπούτσι

139,99 €

Όταν βλέπεις αυτό το λογότυπο, στην ουσία βλέπεις ένα μικρό βήμα στο ταξίδι μας για την επίτευξη του σκοπού Move

Περιπτώσεις μελέτης Esprit

Σχήμα 6.29 Το κυκλικό μοντέλο της Esprit

Περιπτώσεις μελέτης Ανακύκλωση ρούχων

Δώστε στα ρούχα σας ΔΕΥΤΕΡΗ ΖΩΗ...

Σημείωση: Τα υλικά που είναι προς ανακύκλωση είναι υλικά καθαρά.

ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΝΤΟΥΛΛΑΠΑΣ

Περιπτώσεις μελέτης Ανακύκλωση ρούχων

Παράδειγμα

«Βρετανία: Θα μετατρέπουν πάνες σε... κεραμίδια»

Εικόνα 19 Ανακύκλωση στις πάνες μιας χρήσης

Οι χρησιμοποιημένες πάνες και γενικώς τα απορροφητικά προϊόντα υγιεινής αποτελούν τεράστια ποσότητα απορριμμάτων που συνήθως και χωρίς δεύτερη σκέψη, καταλήγουν σε ταφή. Όμως, ένας канаδικός όμιλος που ειδικεύεται στην ανακύκλωση απορροφητικών προϊόντων προσωπικής υγιεινής, υποστηρίζει ότι βρήκε τον τρόπο να τα αξιοποιήσει, μετατρέποντάς τα σε οικοδομικά υλικά.

Στο Δυτικό Μπρόμουιτς της Βρετανίας, η Knowaste εγκαινίασε την πρώτη μονάδα που θα ανακυκλώνει πάνες και άλλα απορροφητικά προϊόντα προσωπικής υγιεινής.

Say hello to our recycled fleeces.

You may formally know them as plastic bottles.

They are the result of an extensive research and development project on how we could get rid of the need for new raw materials in production and reuse what we've already used.

So, we took plastic bottles that were headed towards the trash and turned them into a flexible, soft, warm and durable fabric.

to stop climate change...
I RE-USE!
WHAT ABOUT YOU?
Calculate the emissions you can avoid!

Calculate the CO₂ emissions which you can avoid by re-using different objects

HOW TO USE THE CALCULATOR

1

Enter the number of units of the object you intend to re-use

2

Click "Calculate" to find out how much CO₂ emissions you can avoid

Calculate

Your result

Reset

Thanks to re-use you can avoid:

kg of CO₂!

This is equivalent to:

trees

absorbing CO₂ in one day

cars

removed daily from the road

CLOTHES

cotton jeans

UNITS

synthetic sweater

cotton t-shirt

synthetic leather handbag

cotton and synthetic shirt

sport shoes

UNITS

synthetic coat

synthetic trousers

synthetic skirt

Cotton household textile

wardrobe with 1 door

wardrobe with 2 doors

wardrobe with 3 doors

bookshelf

sofa

ΤΙ ΚΑΝΟΥΜΕ ▾

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ ▾

ΠΟΙΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ ▾

ΝΕΑ

ΣΗΜΕΙΟ ΓΝΩΣΗΣ ▾

EL ▾

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕ

ΥΙΟΘΕΤΗΣΕ

30
ΧΡΟΝΙΑ

ΖΩΗ ΧΩΡΙΣ ΠΛΑΣΤΙΚΑ

© Magda Ehlers / Pexels

30
ΧΡΟΝΙΑ

17 μέτρα για τη μείωση των πλαστικών απορριμμάτων στην Ελλάδα από το WWF Ελλάς

Δημοσιεύθηκε στις 01 July 2020

Η Ελλάδα έχει πολύ δρόμο να διανύσει για να περιορίσει αποτελεσματικά την πλαστική ρύπανση, όπως προκύπτει από νέα έκθεση του WWF Ελλάς, ενόψει της διαβούλευσης για την ενσωμάτωση της οδηγίας της ΕΕ για τα πλαστικά μιας χρήσης.

Σήμερα η Ελλάδα βρίσκεται σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι όσον αφορά στη διαχείριση των πλαστικών και μη απορριμμάτων της. Η στρατηγική που υιοθέτησε η ΕΕ για τη μετάβαση στην κυκλική οικονομία, απαιτεί από όλα τα κράτη μέλη, άρα κι από την Ελλάδα, να αλλάξουν ριζικά τον τρόπο παραγωγής, διαχείρισης και ανακύκλωσης των πλαστικών. Αντίστοιχα, η ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο των οδηγιών της ΕΕ για τα πλαστικά και γενικότερα για τα στερεά απόβλητα θα πρέπει να είναι φιλόδοξη και τολμηρή, έτσι ώστε να καμφθούν δυστοκίες και προβλήματα πολλών ετών.

© Χαρίκλεια Μινότου / WWF Ελλάς

ΕΝΑ ΠΡΑΣΙΝΟ ΠΑΚΕΤΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ 125.000 ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. ΤΑΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ

Δημόσια επένδυση €4,4 δισεκ. θεμελιώνει μια ισχυρή ενεργειακή δημοκρατία και προσφέρει ισχυρή τόνωση στην ενεργειακή αποδοτικότητα.

44.000 νέες δουλειές

2. ΚΑΘΑΡΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Δημόσια επένδυση €2 δισεκ. φέρνει επιτέλους την ηλεκτροκίνηση των δημόσιων μεταφορών στην Ελλάδα. Έτσι, μειώνονται οι εκπομπές CO₂ ενώ καθαρίζει η ατμόσφαιρα και μειώνεται ο θόρυβος στις πόλεις.

30.000 νέες δουλειές

3. ΞΕΚΙΝΗΜΑ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Δημόσια επένδυση €1,2 δισεκ. μπορεί να κάνει πραγματικότητα την ασφαλή για ανθρώπους και περιβάλλον διαχείριση των αστικών αποβλήτων. Τονώνει επίσης την αποδοτικότητα της χρήσης πόρων από μικρομεσαίες επιχειρήσεις σε σημαντικούς τομείς της οικονομίας.

43.000 νέες δουλειές

4. ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Δημόσια επένδυση €500 εκατ. τονώνει σημαντικά τη βιολογική γεωργία, αποκαθιστά υδάτινα οικοσυστήματα, μειώνοντας τον κίνδυνο από κλιματικές καταστροφές μέσω φυσικών λύσεων, ενισχύει την προστασία της θάλασσας και προστατεύει τις θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές.

9.000 νέες δουλειές

ΟΔΗΓΟΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ

2η έκδοση / Ιούνιος 2021

Ο δεκάλογός μας:

1

Μειώνουμε την κατανάλωση πλαστικού και γενικότερα μειώνουμε όσο μπορούμε την παραγωγή οικιακών αποβλήτων.

μόνο για να διευκολυνθεί η ανακύκλωση του πλαστικού, αλλά και για να μην λερωθούν και άρα καταστραφούν και άλλα ανακυκλώσιμα υλικά που βρίσκονται στον ίδιο κάδο (πχ. χαρτί).

2

Προτιμάμε ασφαλείς και βιώσιμες εναλλακτικές αν υπάρχουν, με έμφαση στην επαναχρησιμοποίηση υλικών.

Βοηθάμε την ανακύκλωση αποφεύγοντας να πετάμε στον μπλε κάδο και γενικότερα στα χωριστά ρεύματα, υλικά που καταστρέφουν την ανακύκλωση. Κυρίως δεν πετάμε τρόφιμα, ρούχα, σπασμένα ποτήρια και καθρέφτες και ογκώδη αντικείμενα όπως πχ. έπιπλα.

3

Όταν λέμε επαναχρησιμοποίηση, εννοούμε πραγματική επαναχρησιμοποίηση. Π.χ. μια τσάντα πολλαπλών χρήσεων πρέπει να τη χρησιμοποιήσουμε όσοι περισσότερες φορές γίνεται, για όσο μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Ασκούμε πίεση στις επιχειρήσεις να στραφούν σε κυκλικές λύσεις, δηλαδή να δημιουργούν ή να χρησιμοποιούν συσκευασία και γενικότερα προϊόντα που είναι πλήρως ανακυκλώσιμα και έχουν το μικρότερο δυνατό αποτύπωμα.

4

Αν δεν υπάρχουν ασφαλείς και βιώσιμες εναλλακτικές, προτιμάμε προϊόντα από πλαστικό που μπορεί να ανακυκλωθεί.

Απαιτούμε από την Πολιτεία να κάνει σωστά τη δουλειά της και δεν διστάζουμε να καταγγείλουμε κακές πρακτικές.

5

Αν δεν είμαστε σίγουροι ότι ένα πλαστικό ανακυκλώνεται είναι προτιμότερο να το βάλουμε στον κάδο ανακύκλωσης με την ελπίδα ότι μπορεί να τύχει ορθής διαχείρισης παρά να πεταχτεί απευθείας στη χωματερή.

Δηλώνουμε συμμετοχή σε πρωτοβουλίες όπως το [Save Your Hood](#) και γινόμαστε πρεσβευτές της αλλαγής. Παίρνουμε όλοι μέρος στο πρόγραμμα του WWF Ελλάς [«Υιοθέτησε μια παραλία»](#) για την παρakoλούθηση της ρύπανσης των παραλιών μας.

6

Φροντίζουμε να αποθέσουμε τα πλαστικά απορρίμματα στον μπλε κάδο χωρίς υπόλειμμα, όχι

8

10

Επαναχρησιμοποίηση vs καταναλωτισμός

Εικόνα 31 Τσάντα «ραμμένη» από μεταχειρισμένο τζιν

Prada BT0959 STRUZZO "OUTLET"
Δερμάτινη Τσάντα Χρώμα: Πορτοκάλι
Δέρμα: Στρουθοκάμηλος Μέγεθος: TU
Small

Από [Collection Privee](#)

Παράδοση 1 έως 3 ημέρες

Ποσότητα

Τιμή **2.500,00 €**

[Προσθήκη στα καλάθι](#)

Εικόνα 45 Τσάντα αξίας 2.500€

Εικόνα 46 Επίχρυση Rolls Royce Phantom αξίας \$450,000

«Κάνε άλμα πιο γρήγορο από τη φθορά» Οδυσσέας Ελύτης - «Μαρία Νεφέλη» (1978)

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ

Συνέστη Σύνδεσμος τών Βιομηχανών και Βιοτεχνών Ἀθηνών και Πειραιώς. Τό προεδρεῖον αὐτῶν κατηρτίσθη ὡς ἑξῆς :
Οἱ κ. κ. Ν. Πολίτης, διευθυντής τῆς ὑφαντουργικῆς ἐταιρίας τῶ Φάληρον, πρόεδρος, Β. Βασιλειάδης και Ἐπ. Χαρί-

Πράσινη μετάβαση για μια βιώσιμη οικονομία με μέλλον

Ο ΣΕΒ στηρίζει πλήρως την ευρωπαϊκή φιλοδοξία να καταστεί η Ευρώπη η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος μέχρι το 2050. Η [Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία](#), το επενδυτικό σχέδιο ύψους τουλάχιστον €1 τρισ. για την επόμενη δεκαετία, ευθυγραμμισμένο με τη [Συμφωνία του Παρισιού](#) και τους [Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης](#) του ΟΗΕ, μπορεί να ενισχύσει την Ελλάδα και την ελληνική παραγωγή. Εφόσον υλοποιηθεί αποτελεσματικά, θα συμβάλει στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα και την οικονομική και κοινωνική ευημερία. Είναι ωστόσο κρίσιμο, να διασφαλιστεί η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων που θα αναλάβουν το επιπλέον κόστος της μετάβασης στην πράσινη οικονομία. Η επίτευξη του ευρωπαϊκού στόχου συναρτάται απόλυτα από την επίτευξη επιμέρους στόχων για τον περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΑτΘ), την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής (προσαρμογή), τη μετάβαση στην κυκλική οικονομία, την ενεργειακή αποδοτικότητα με έμφαση στις μεταφορές και τα κτίρια, τη μεταστροφή σε βιώσιμα συστήματα τροφίμων με έμφαση στην μείωση αποβλήτων, την προστασία της βιοποικιλότητας, αλλά και την ενσωμάτωση των αρχών βιώσιμης ανάπτυξης στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, στην ολιστική διαχείριση επιχειρηματικού ρίσκου, στην πρόσβαση στην χρηματοδότηση και στη διερεύνηση νέων αγορών και ευκαιριών.